

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

714

Vragen van het lid **Ergin** (DENK) aan de Staatssecretaris van Financiën over de *hersteloperatie* (ingezonden 28 november 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Palmen** (Financiën) (ontvangen 17 december 2025).

Vraag 1

Hoe verklaart u in het artikel uw uitspraak waarin u stelt dat men niet moet stellen dat niemand geholpen is met betrekking tot de hersteloperatie, terwijl duizenden gedupeerden nog steeds wachten, (ernstige) psychische problematiek ervaren of in armoede leven door de falende uitvoering van de hersteloperatie?¹

Antwoord 1

Alle gedupeerde ouders hebben – na een eerste toets – via de Catshuisregeling € 30.000 ontvangen. Vervolgens krijgen zij een integrale beoordeling (IB) door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT). Met de IB worden gedupeerde ouders financieel gecompenseerd voor de onterechte terugvoordelingen en ontvangen zij een materiële en immateriële schadevergoeding. Vrijwel alle ouders hebben de uitkomst van hun integrale beoordeling (97%). Gemiddeld is aan gedupeerde ouders na de eerste toets en de IB ongeveer € 40.400 toegekend. Voor ouders met schuldenproblematiek die is ontstaan ten tijde van de toeslagenaffaire geldt: hun publieke schulden zijn kwijtgescholden (98%) en betalingsachterstanden op private schulden zijn voor hen betaald (97%).

Een gezin dat van alle deelregelingen (exclusief aanvullende schade) gebruik heeft gemaakt, heeft in totaal gemiddeld voor circa € 117.500 aan financiële compensatie en ondersteuning ontvangen.

Dit kwartaal worden de laatste integrale beoordelingen afgerond. Een groot deel van de ouders zet met het afronden van de integrale beoordeling een punt achter het financieel herstel. Voor een deel van de ouders is daarvoor meer nodig, zij kunnen een route doorlopen voor compensatie voor aanvullende schade. Sinds begin deze maand zijn, conform het advies van de Commissie van Dam, twee gelijkwaardige schaderoutes beschikbaar voor alle

¹ Het Parool, 25 november 2025, <https://www.parool.nl/nederland/staatssecretaris-sandra-palmen-ziet-einde-toeslagenherstel-naderen-ga-nou-niet-roepen-dat-niemand-is-geholpen~b4a6d9b6/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

ouders met aanvullende schade: Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) en MijnHerstel.

Niet voor alle ouders is dit genoeg. Naast aanvullende schadeafhandeling, geldt dat ook voor de brede ondersteuning door gemeenten. Hoewel alle ouders recht hebben op deze brede ondersteuning, is in sommige gemeenten sprake van een wachtlijst voor toegang hiertoe. Wachtlijstproblematiek is dan ook een onderwerp waar de bestuurlijk regisseur zich op dit moment over buigt. Verder heeft de commissie Van Dam speciale aandacht gevraagd voor gezinnen die de regie kwijt zijn. Voor hen is een integrale aanpak voor intensieve begeleiding ontwikkeld die momenteel stapsgewijs wordt uitgerold. In het kader van mentale gezondheid wordt momenteel gewerkt aan de inrichting van een landelijk Steunpunt voor Mentaal Welzijn, waarbij de verwachting is dat dit steunpunt in het eerste kwartaal van 2026 operationeel zal zijn.

Vraag 2

Erkent u dat de herhaalde toezeggingen over versnelling van de hersteloperatie inmiddels ongeloofwaardig zijn geworden nu er ouders zijn die sinds 2020 wachten en het merendeel van de dossiers nog niet is afgerond? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

De ambitie van dit kabinet om eind 2027 alle gedupeerde ouders financieel te hebben gecompenseerd staat nog steeds. Voor het overige: zie antwoord op vraag 1.

Vraag 3

Hoe verklaart u dat in de uitvoering van de hersteloperatie opnieuw dezelfde patronen zichtbaar zijn als tijdens de toeslagenmisdaad, waaronder wantrouwen, overmatige bureaucratie, gebrekkige communicatie en het volgen van eigen standaarden, ondanks waarschuwingen van de Nationale ombudsman en de Parlementaire enquêtecommissie kinderopvangtoeslag?

Antwoord 3

Ik deel uw opvatting niet. In de hersteloperatie is het verhaal van de ouder leidend en is het uitgangspunt voor compensatie ruimhartigheid. Voor het uniforme forfaitaire schadekader geldt dat dit is overgenomen van SGH. Dit kader is vastgesteld door onafhankelijke experts, in samenwerking met ouders en SGH.

Verder geven we samen met ouders, jongeren en ketenpartners vorm aan de manier waarop verschillende doelgroepen in de hersteloperatie worden bereikt en ondersteund. We proberen ouders zoveel mogelijk integraal herstel te bieden.

Er wordt sinds de start van de hersteloperatie met man en macht gewerkt om ouders zo snel en zorgvuldig mogelijk te helpen. Vanzelfsprekend wil ik dat de hersteloperatie zo snel mogelijk alle gedupeerde ouders voorbij het onrecht helpt, zodat zij door kunnen met hun leven. Het kabinet zet alles op alles om ook deze laatste fase van de hersteloperatie zorgvuldig uit te voeren. Tegelijk is het een feit dat de hersteloperatie werkendeweg is vormgegeven, zowel vanuit de wetgever als in de uitvoering. De operatie heeft een omvang gekregen die bij de start niet was voorzien. Dat heeft ertoe bijgedragen dat niet alles in een keer goed is gegaan, en dat we op sommige punten met de kennis van nu denken: dat hadden we beter anders kunnen doen. Deze hersteloperatie kent leerlessen die voor de toekomst worden geborgd.

Vraag 4

Kunt u schetsen in hoeverre ex-partners, nabestaanden en gedupeerden in het buitenland toegang hebben tot de herstelroute? Kunnen deze groepen zich aanmelden via «MijnHerstel route»? Zo nee, welke alternatieve procedure of welk loket is voor hen ingericht?

Antwoord 4

Het is van belang dat ook deze groepen in de hersteloperatie goed en zorgvuldig worden geholpen.

Gedupeerden in het buitenland kunnen zich via het aanmeldportaal aanmelden voor één van beide schaderoutes. Voor ex-toeslagpartners wordt

momenteel onderzocht op welke manier voor deze groep het beste invulling kan worden gegeven aan vergoeding van aanvullende schade. Nabestaanden die vallen onder de nabestaandenregeling hebben momenteel toegang tot de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Voor deze groep wordt onderzocht of zij ook toegang kunnen krijgen tot SGH en MijnHerstel.

Vraag 5

Hoe wordt omgegaan met gedupeerden in het buitenland die geen DigiD hebben en zich daardoor niet via de reguliere digitale route kunnen aanmelden?

Antwoord 5

Vanzelfsprekend moeten ouders zonder DigiD hun aanvullende schade ook kunnen indienen. Ouders die geen DigiD hebben kunnen zich aanmelden per post. Die mogelijkheid is er op dit moment voor het indienen van een aanvraag voor aanvullende schadevergoeding. Dit wordt ook mogelijk voor directe aanmelding bij MijnHerstel. Het postformulier is te vinden op schadeherstel.toeslagen.nl.

Daarnaast kunnen ouders een advocaat of juridisch adviseur machtigen om voor hen een aanvraag in te dienen en een aanmelding te doen voor SGH of MijnHerstel. Machtigen kan ook met een postformulier. Het Ondersteunings-team Ouders in Buitenland (OTB) zal deze ouders hierover gericht voorlichting geven.

Vraag 6

Hoe wordt geborgd dat dossiers die niet via de standaardprocedure van «MijnHerstel route» kunnen worden behandeld, tijdig en zorgvuldig worden opgepakt via de maatwerktafel? Op welke termijn is deze maatwerktafel volledig operationeel?

Antwoord 6

Het uniforme forfaitaire schadekader is vastgesteld vanuit de overtuiging dat met afstand de meeste ouders hiermee ruimhartig gecompenseerd zullen kunnen worden voor hun aanvullende schade. Ervaring bij de SGH wijst hier ook op, aangezien zij al ruim anderhalf jaar met succes ditzelfde kader hanteert. De individuele berekening zal zo snel als mogelijk worden opgeschaald. Tot die tijd blijft de aanpak van de regieroute-VSO operationeel voor die gevallen waarvan al eerder blijkt dat een individuele berekening nodig is.

Vraag 7

Is het juist dat mensen in de wachtstand bij de Commissie Werkelijke Schade (CWS) een voorrangsroute zouden krijgen richting «MijnHerstel route»? Zo ja, hoe wordt geborgd dat zij deze route daadwerkelijk kunnen benutten?

Antwoord 7

Dit is grotendeels juist. Ouders kunnen zich sinds 2 december jl. melden bij MijnHerstel. Zij komen dan direct in een digitale omgeving terecht waarbinnen zij de gebeurtenissen kunnen doorgeven die tot schade hebben geleid. Wanneer zij dit overzicht compleet hebben, kunnen ze het geheel indienen en gaat een behandelaar ermee aan de slag. Tot zover in het proces is het niet nodig of wenselijk te prioriteren in wie wel of geen voorrang krijgt. Mochten veel ouders tegelijkertijd hun schade indienen, waardoor het aantal dossiers groter wordt dan de actuele beschikbare behandelcapaciteit, dan kunnen behandelaars inzien welke ouders al langer wachten bij de CWS en deze ouders prioriteren. Daarnaast krijgen alle ouders in de wachtrij van de CWS begin 2026 een flyer in de brievenbus om hen erop te wijzen dat ze de keuze dienen te maken voor SGH of MijnHerstel om hun aanvullende schade door te geven. Ook hun gemachtigden worden hierop geattendeerd.

Vraag 8

Wat is de vervolgstap voor deze ouders indien de reguliere route opnieuw geen adequate uitkomst biedt? Krijgen zij dan opnieuw toegang tot CWS?

Antwoord 8

Wanneer ouders na doorlopen van de route van de SGH of MijnHerstel geen VSO wensen te tekenen op basis van het uniforme forfaitaire schadekader, rest de mogelijkheid via de individuele berekening te kijken naar een meer precieze berekening van de schade. Ook dit traject kan worden afgesloten met een VSO. Mocht ook dat niet tot overeenstemming leiden, dan zal een beschikking worden afgegeven op de aanvullende schade.

Vraag 9

Hoe reageert u op de indruk die ontstaat door uw uitspraak dat «slachtoffer-schap soms ook iemands identiteit kan worden»? Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot de erkenning van de daadwerkelijke geleden schade en de ervaringen van ouders?

Antwoord 9

Erkenning van de schade die ouders hebben geleden staat al gedurende de hele hersteloperatie voorop. De uitspraak is nadrukkelijk niet bedoeld om iets af te doen aan de daadwerkelijke pijn, het onrecht en de ervaringen die ouders hebben doorstaan. Wat ik ermee wil aangeven, is dat langdurige onzekerheid, onduidelijkheid en ervaren onrecht soms zo ingrijpend kunnen zijn, dat zij invloed krijgen op iemands zelfbeeld en op hoe iemand zich door het leven beweegt. In zulke omstandigheden kan het gevoel van slachtoffer-schap een grote rol gaan spelen, omdat het een logisch gevolg is van alles wat iemand is overkomen. Dat maakt het ook begrijpelijk dat het voor ouders soms moeilijk kan zijn om nog perspectief of vertrouwen te zien. Tegelijk is het voor mensen van belang om het herstel op een bepaald moment af te kunnen ronden en achter zich te kunnen laten, om weer vooruit te kunnen te kijken en de draad van hun leven zelf op te pakken. Het moment en de manier waarop blijft daarbij natuurlijk voor iedereen persoonlijk. Het doel van de hersteloperatie blijft om ouders voorbij het onrecht te helpen, door hen erkenning te bieden, te ondersteunen in herstel en te helpen bij het terugvin-den van toekomstperspectief.

Vraag 10

Welke stappen zet u om te voorkomen dat gedupeerden het gevoel krijgen dat hun ervaringen worden gebagatelliseerd?

Antwoord 10

Vanzelfsprekend is het op geen enkel moment in deze hersteloperatie de bedoeling dat ouders het gevoel hebben dat hun ervaringen worden gebagatelliseerd. Dat proberen we te voorkomen door hen de ruimte te geven om hun verhaal te doen, door erkenning te geven en empathie te tonen voor hun emoties en ervaringen. Ook vind ik het belangrijk dat we transparant zijn en waar mogelijk niet in juridische termen spreken. Ook het inzetten van ervaringsdeskundigen speelt een belangrijke rol. Door hun perspectief consequent mee te nemen, wordt gewerkt aan beleid dat beter aansluit bij wat ouders daadwerkelijk nodig hebben.

Vraag 11

Hoe beoordeelt u de stelling in het AD-artikel dat de hersteloperatie «bijna klaar» zou zijn?

Antwoord 11

De hersteloperatie beweegt zich onmiskenbaar richting de laatste fase. Met de lancering van een centraal aanmeld- en informatieportaal op 25 november 2025, de lancering van de route MijnHerstel op 2 december 2025 en de vaststelling van één uniform schadekader gebaseerd op het reeds geruime tijd gehanteerde schadekader van SGH, heeft het kabinet drie belangrijke stappen gezet om ouders die aanvullende schade hebben ondervonden sneller en eenvoudiger voorbij het onrecht te helpen. Ondanks dat er nog veel werk is te verzetten, is hiermee het schadestelsel in essentie gecomple-teerd, en zet het kabinet koers richting het afronden van het financieel herstel in 2027.

Afgelopen maart² heb ik uw Kamer ook aangegeven dat de ambitie om het financieel herstel in 2027 af te ronden geenszins betekent dat op dat moment alle inspanningen op het gebied van herstel zullen eindigen. In de periode naar eind 2027 toe staat ook voor het niet-financiële deel van herstel nog veel te gebeuren: de bestuurlijk regisseur buigt zich over de harmonisatie en het oplossen van knelpunten binnen de brede ondersteuning en het Landelijk Steunpunt Mentaal Welzijn wordt in het eerste kwartaal van 2026 operationeel.

Tegelijk blijft herstel voor iedereen een persoonlijk proces; alle gedupeerden staan eind 2027 op een ander punt in hun herstel. Het is daarom belangrijk dat wij al ons werk en al onze kennis zo goed en zorgvuldig mogelijk overdragen naar de reguliere uitvoering, zowel landelijk als bij gemeenten. Samen met de VNG heb ik de bestuurlijk regisseur daarom gevraagd om ook hier naar te kijken (zie ook antwoord 12).

Vraag 12

Welke rol ziet u voor gemeenten bij het bieden van brede ondersteuning aan gedupeerden in de fase na afronding van de hersteloperatie?

Antwoord 12

De brede ondersteuning is een tijdelijke regeling. Erkend gedupeerde ouders en kinderen die behoefte hebben aan ondersteuning vanuit de gemeente kunnen daar ook een beroep op doen. Recentelijk heb ik bestuurlijke afspraken gemaakt met de VNG: de uiterste aanmelddatum voor brede ondersteuning is bepaald op 1 september 2027. Ouders en jongeren die zich voor de brede ondersteuning hebben aangemeld, hebben na het opstellen van een Plan van Aanpak nog twee jaar lang recht op uitvoering en wijziging van dat plan. U bent hierover in een recente Kamerbrief geïnformeerd.³ Op termijn zal de brede ondersteuning worden afgebouwd en kunnen ouders en jongeren waar nodig terecht bij hun gemeente voor hulp vanuit het regulier sociaal domein. De bestuurlijk regisseur heeft onder andere als taak om een verantwoorde en breed gedragen overgang van de gemeentelijke herstelltaken naar het regulier sociaal domein te begeleiden.

Vraag 13

Hoe wordt voorkomen dat achterstanden, die bij het Ministerie van Financiën worden ingelopen, vervolgens verschuiven naar gemeenten? Hoe verhoudt dit zich tot het aflopen van de SPUK-regeling en welke maatregelen treft u om gemeenten voldoende middelen en ondersteuning te bieden?

Antwoord 13

Er is geen één op één relatie tussen financieel herstel en de brede ondersteuning. Ouders kunnen op elk moment in hun herstelproces gebruik maken van de brede ondersteuning. Er zijn al veel gedupeerde ouders die een plan van aanpak hebben opgesteld met de gemeente, evenals veel jongeren. Gemeenten kunnen de kosten die zij maken om de brede ondersteuning uit te voeren bij het Ministerie van Financiën indienen via de SPUK-regeling. Om te zorgen dat gemeenten de komende jaren brede ondersteuning kunnen blijven bieden aan ouders en kinderen die hier recht op hebben, zal de SPUK worden verlengd. Er is hiermee duidelijkheid en zekerheid over de looptijd van de brede ondersteuning en de financiering daarvan. U bent hierover via dezelfde Kamerbrief geïnformeerd.⁴

Onderdeel van de afspraken is ook dat de voortgang met hulp van de bestuurlijk regisseur nadrukkelijk gemonitord blijft.

² Kamerstukken II, 2024–2025, 36 708, nr. 1

³ Kamerstukken II, 2025/26, 36 708 nr. 61

⁴ Kamerstukken II, 2025/26, 36 708 nr. 61